

DELAVEC

Glasilo Strokovne komisije za Slovenijo. (Pokraj. odbor GDSJ.)

Izhaja vsako soboto.

Uredništvo in uprava:

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6/II.

Stane posamezna št. 50 p, mesečno 2 Din.
celoletno 24 Din. — Za člane izvod po 40 p,

Oglasi: prostor 1×55 mm 1 Din.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani,
ter opremljeni s štamp. dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije so
poštne proste.

Stojte na straži!

V revirih je izbruhnila ogromna
stavka rudarjev. 12 tisoč rudarjev je pri-
pravljeno orenati še take žrtve, da na-
pravijo konec temu pasjemu življenju in
si pribore vsaj toliko kruha, da bodo z
njim vsaj izhalati mogli.

Poleg te stavke se vrše še usnjarska
v Ptuj, mizarska v Ljubljani in živilska
v Celju.

Dolžni smo, da branimo stavkujoče
delavce pred vsakim nasiljem!

Dolžni smo, da jim pomagamo vzdr-
žati!

Dolžni smo, da storimo vse, da jim
bomo dali moralno in materialno pomoč!

Strokovna komisija bo v nedeljo 27.
t. m. napravila vse tozadevne ukrepe.

Dolžnost vseh organizacij, zaupnikov
in članov je, da preskrbe vse, da se bodo
vsi ukrepi točno, hitro in natančno izvr-
ševali.

Predsedstvo strokovne komisije

Vihar in povodenj!

Kaj za to, če prihaja pomlad
v viharju in povodnji!
Iz te črne naplavine bo
vzknila bujna rast.

Ivan Cankar.

Pred očmi človeštva se odigrava ne-
kaj novega, silnega, nezasišane —
skratka nekaj nepojmljivega. Predvojni
mir in gospodarski red je za vekomaj
vokopan.

Delavno ljudstvo pred vojno je bilo
podobno spečemu orjaku, kateremu leži
na prsih cela kopa pijavk, ki se napajajo
z njegovo srčno krvjo. Po zaslugi kapita-
lizma samega, ki je zapalil grozno bakljo
svetovne vojne, se je pa ta orjak prebu-
dil in pričel razmišljati, kako se najhitre-
je otrese nevarnih krvososov.

Človek, ki se je iz spanja pravkar
prebudil je v svojih kretnjah zelo nero-
den. Tudi naš orjak, je prišel sicer do
prepričanja, da je po pijavkah treba uda-
riti, a omotica, ki je posledica dolgega
spanja ga zapeljava, da ne zadene tja,
kamor bi rad. Mesto po pijavki udari mi-
mo nje po prsih ali celo po lastni glavi.
A ti udarci po lastni glavi, če ravno bole,
vendar povzročajo čim hitrejšo prebuje-
nje.

Delavno ljudstvo prihaja zadnje ča-
se vedno bolj k spoznanju, da je spanec,
ki ga je spalo, vzrok sužnosti v kateri
se svet nahaja, poleg tega pa spoznava,
da za odpravo te sužnosti ne zadostuje-
jo udarci s pestjo po zidu, pa, če so še
tako silni.

Treba je udarcev, natančno premi-
ljenih in dobro namerjenih na glave pi-
javk — kapitalizma. Misel organizacije
zmaga in te organizacije bodo dajale
udarce, ki bodo zadeli na pravo glavo.

Po celem svetu se vrše stavka za
stavko ena bolj silna in grandiozna kot

druga. Komaj prenehajo kovinarji začno
rudarji, potem železničarji, mizarji, tek-
stilni delavci pa zopet kovinarji itd. Dol-
ga in silna borba divja po vsemu svetu,
na eni strani kapital s svojo belo zastavo,
ki brani svoje dobro utrjene postojanke,
na drugi pa rdeča četa delavstva, ki te
postojanke naskakuje dobro vedoč, da
nima v tem boju ničesar izgubiti, kveče-
mu verige z rok, dočim lahko pribori vse
— cel svet.

Ali vsi znaki kažejo, da se je prav-
zaprav ta boj šele pričel, da bo še hujši.
Četa za četo koraka v boj, oba nasprot-
nika pošiljata vedno večje rezerve v me-
tež, a zmaga se še ne odločuje na nobe-
no stran, danes gre temu boljše, a jutri
zopet onemu.

Ni človeka na svetu, ki bi znal pove-
dati kdaj bo ta silna borba prenehala, a
eno je pa vsem, ki kaj mislijo znano — da
bo zmagal tisti, ki bo imel več rezerv
boljšo disciplino in resnico na svoji
strani.

Tudi slovenski proletarci tvorimo
del te bojujoče se armade. Kakor je naša
domovina majhna in malenkostna, a je
vendar rodila poleg revežev tudi bogati-
ne, poleg trpinov — postopače. Zato se
tej borbi ne izognemo tudi, če bi se ji ho-
teli. Vse kar živi in si s trudom služi svoj

kruh se bo moralo bojevati za svoj ob-
stoj, le mrtveci imajo izjemo.

V Sloveniji se je ta borba pravza-
prav šele letošnjo pomlad pričela. Da se
ni že prej je kriva mora, ki je v podobi
starokopitnežev ležala na naših organi-
zacijah.

A letošnjo pomlad, ko smo si na stro-
kovnem kongresu dopovedali kaj prav-
zaprav hočemo, se je borba kar sama po
sebi pričela. Prva je pričela naša avant-
garda — kovinarji, ki so s silnimi udarci
v protinaskoku ustavili kapitalistični po-
hod. Za njimi takoj so udarili živilski,
brivski, usnjarski in mizarski delavci.
Stavka za stavko se vrši že od spomladi,
zadnje čase se je pa borba tako poveča-
la, da imajo naše organizacije kar po
štiri ali pet stavk na enkrat.

Ravno v tem času se vrši stavka
usnjarjev v Ptuj, stavka živilskih delav-
cev v Celju, in stavka lesnih delavcev v
Ljubljani. Zadnji ponedeljek je pa izbruh-
nila še stavka rudarjev, v kateri uče-
stvuje do 12 tisoč rudarjev, s 6 tisoč že-
nami in okoli 20 tisoč otroci.

Vsak proletarec, ki se nahaja v
stavki naj računa s tem, da brez boja ni
zmage.

Stavkujoči naj vedo, da je boljše par-
tednov nekoliko bolj trpeti pa potem za
dolgo dobo imeti boljši položaj, kakor pa
vedno trpeti in živeti to pasje življenje,
ki ga dandanes delavni človek preživlja.

Oni delavci pa, ki se v stavki ne na-
hajajo, naj pa vedo, da je zmaga stavku-
jočih obenem njihova zmaga in poraz
stavkujočih obenem poraz vsega delav-
stva.

Oboji so pa lahko prepričani, da bo
nastala še silnejša reakcija, če delavstvo
v teh bojih propade.

Zato naj oni, ki so v boju stisnejo
zobe in vstrajajo! Oni pa, ki se nahajajo
pri delu naj pa pridno zbirajo prispevke
za stavkujoče tovariše, ki se bojujejo za-
se pa tudi zanje, obenem naj pa tudi svo-
jo puško pripravijo za strel.

Silno neurje z gromom in bliskom je
znamenje vstajajoče pomladi!

Dvignite glave! Kvišku srca! Pravi-
ca je na naši strani!

Rudarska stavka.

Več ko pol leta je že minulo, odkar
so prišli rudarji do spoznanja, da s svoji-
mi plačami ne morejo več izhajati. Vlo-
žili so zato spomenico za zvišanje plač in
obenem obvestili vse mogoče urade o
svojih upravičenih zahtevah. Skoraj ne-
verjetno je, koliko deputacij so poslali
rudarji v tem času na rudarsko glavar-
stvo, k pokrajinski upravi in raznim po-

slancem in ministrom. Trbovlje so obiš-
kovale razne komisije, vršila so se po-
gajanja v Ljubljani itd., a od nikoder ni
prišla nikakršna stvarna rešitev v smislu
delavskih zahtev — same prazne ob-
ljube.

Končno je ljudska nevolja zrastle do
vrhunca in v nedeljo 20. t. m. so vsi ru-
darji v vseh rudnikih Trboveljske pre-

mogokopne družbe, to je v Trbovljah, Zagorju, Hrastniku, Rajhenburgu in Kočevju ustavili svoje delo.

Preko 12.000 rudarjev z okoli 6000 ženami in 20.000 otroki je pripravljeno dokazati, da je boljše kratko dobo še bolj stradati, nego so dosedaj, in s tem za daljšo dobo priboriti si nekoliko večji košek kruha.

Lačni želodec je to ljudstvo, ki se je nahajalo kar v 4. ali 5. organizacijah, združil v enotno fronto z enim samim ciljem izboljšati si bedni položaj.

Želodec je opravil kar na mah delo, katerega ni mogel opraviti niti najboljši um.

Z največjim ponosom ugotavljamo pri tej priliki, da so člani naše organizacije (to je Unije slovenskih rudarjev) vsi do zadnjega storili svojo proletarsko dolžnost — vsi so se odzvali klicu delavske solidarnosti. Hudo pri celi stvari je le to, da nima stavka enotnega vodstva. Vodstvo bi morala prevzeti organizacija, ki ima večino rudarjev za seboj. Naša organizacija, ki je najstarejša in ima največkušenih in zmožnih ljudi za vodstvo stavke, tega ne more prevzeti, ker je v manjšini. Zato se ni in se ne bo silila v ospredje, čeprav zelo pogreša enotnih navodil, ki so nujen predpogoj za enoten nastop.

Ta nedostatek, ki bi postal lahko usoden, je pa treba nujno odpraviti, kajti gotovo je, da bo skušal podjetnik razbiti enotnost delavstva s tem, da bo pošiljal med delavce svoje agente, ki bodo povzročali z različnimi izmišljotinami zmešnjava. Gotovo je tudi, da bodo kapitalisti skušali dobiti povod, da stavko s silo zatro. Poskusili bodo uprizoriti kake praske ali prerekanja samo zato, da bodo potem lahko javnosti natvezli bajko, da so morali rabiti policijsko silo, da vzdrže red in mir. V takem slučaju je nujno potrebno, da vodstvo stavke, ki mora imeti na razpolago zadostno število disciplinarnih rediteljev, poseže vmes in samo napravi red.

Vsi ti razlogi torej govore zato, da se ta zadeva hitro reši, postaviti je treba stavki vodstvo, ki bo vse te naloge izvrševalo.

Resna beseda resnim ljudem!

Na občnem zboru oblačilnih delavcev, ki se je vršil v Ljubljani dne 20. t. m. so bili izgovorjeni nekateri očitki, na katere smo dolžni javno odgovoriti, da si bodo člani te organizacije lahko ustvarili lastno nepristransko sodbo.

Predsednik centralnega odbora tega društva, se je na skupščini pritožil, da dela celjska okrožna komisija društvu razne preglavice. Kot dokaz za to je navedel trditev, da je okrožni tajnik predlagal Strokovni komisiji v Ljubljani naj razpusti centralni odbor tega društva in upostavi upravitelja. Soderugu predsedniku, katerega poznamo kot resnega moža povemo javno, da ga je dotični, ki mu je to povedal pobalinsko nalagal, kajti Strokovna komisija ni dobila o tej zadevi iz Celja nikakršnega predloga. Dotičnega, ki mu je to pripovedoval poznamo imenoma in ne vemo za kakšne protiusluge vrši to zastrupljanje medsebojnega razmerja. Zakaj se umešava v organizacijo, katere niti član ni?? Če ne bo takoj prenehal s tem načinom opozicije in, če ne bo kmalu javno povedal, da je lagal bomo prisiljeni mi, da povemo

Pri vsaki veliki stavki je najvažnejše, da se takoj spočetka pripravimo na vse, kar bi se utegnilo zgoditi. Pripraviti se je treba na dolgotrajno stavko, četudi misli ta ali oni, da bo kratka. Skrbeti je treba za to, da se bo vsaj najbednejšim nekoliko pomagalo, organizirati je treba zasilna dela, itd. Posebno ostro orožje proti kapitalizmu je, ako se razprše stavkujoči v bližnjo in tudi daljno okolico ter prično tam pronagirati idejo razrednega boja. Če drugega ne, povzroči ta način boja vsaj pri vladni stranki strah za volilce, da se ne upa pretrdo nastopati proti stavkujočim. Stvar postane kapitalistom prej ali slej neljuba, ko vidijo, da odpirajo stavkujoči še drugim proletarcem oči in podvzajajo se spor čimpreje rešiti.

Vse to je treba organizirati in izvesti. Poudariti pa je treba pri tem, da čimvečja masa ljudi v stavki aktivno deluje, tem prej pride zmagovit konec, čim na daljšo stavko se pripravimo, tem prej upade kapitalistom pogum.

Shod, ki ga je sklicala SSJ v sredo 23. t. m. v Trbovljah, je pokazal, kakšna enodušnost, preudarnost in disciplina vlada v rudarskih vrstah. Poslanec s. Bernot je na shodu, ki se ga je udeležilo okoli dva tisoč rudarjev, pojasnil položaj, ter z lepimi zgledi priporočal, naj delavstvo brezpogojno enotno nastopa. Lačni želodci so rudarje združili v enotno fronto, zato naj ne povprašujejo, kateri organizaciji kdo pripada, temveč naj bodo v tem boju le bratje in sestre.

Sodr. Franc Svetek, ki je govoril za Strokovno komisijo, je povedal več zgledov iz celjske stavke kovinarjev in obljubil, da bodo v Strokovni komisiji združene organizacije pomagale kolikor bodo le mogle, da bo zmaga rudarjev čim popolnejša.

Shod je odobral oba govora in je pokazal, da so rudarji bolj zavedni, kot bi marsikdo sodil.

O poteku stavke bomo natančno poročali, zlasti bomo stali na straži, da se nad stavkujočimi ne bodo vršile kake zlorabe.

slovenski delavski javnosti ime tega bojazljivega licemerca.

Glede »očitka, da je v »Delavcu« premalo člankov o oblačilni stroki je pa treba povedati, da je bilo priobčeno dosedaj še vse, kar je ta stroka poslala. Vsi članki, uvodniki in članki o socialni in tarifni politiki so namenjeni za vse stroke, ker trpe vse stroke na istih bolečinah. Če so socialni zakoni slabi so slabi ravno tako za krojača kot za rudarja. Za izboljšanje položaja delavstva je treba organizacije, pa ne samo za eno vrsto delavstva temveč za vse, zato so bili tudi vsi članki, ki so to idejo širili in utemeljevali namenjeni ravno tako temu društvu kot kakemu drugemu.

Bilo je še nekaj očitkov, a vsi ti so izvirali ali iz neinformiranosti dotičnikov, ali pa vsled zlobnega natolčevanja nekaterih zlag, ki vedno in povsod rovarijo in kritizirajo nikdar pa ne povedo kaj pravzaprav žele.

Oblačilnemu delavstvu pa priporočamo naj se pridno organizira in naj le pridno dopisuje v list, porabili bomo vse kar bo porabljivega. K stvari se še povrnemo, kajti štejejo si v dolžnost natočiti članstvu čiste vode.

Strokovno gibanje.

Stavka usnjarjev v Ptuj.

Delavsko gibanje preživlja hudo krizo, katero je izvala gospodarska kriza. Kriza delavskega gibanja se je to pot pojavila v obliki stavk. Delavstvo celega sveta stoji takorekoč v stavki in se bori za svoj obstoj. Danes ne iščemo več izboljšanja svojega gmotnega položaja, temveč se borimo le za primanjkljaj, ki ga moramo imeti, če hočemo ohraniti svoje moči delazmožne.

Kapitalizem uvideva zakaj se bori mo, noče na upravičenosti naših bojev priznati. Egoizem in sovraštvo do delavnih slojev mu ne dopuščata tega.

V Ptuj se bori okoli 350 delavcev in delavk za svoj kruh in za svoje pravice. Boj je hud in stavka bo trpela najbrže dalje časa.

Nujno potrebno pa je, da ptujske soderuge podprejo v njih boju vsi, ki vedo, kaj je boj za kosček kruha.

Osrednje društvo usnjarskih delavcev v Mariboru, ki je včlanjeno v Strokovni komisiji, pozivlja vsled tega vse soderuzne organizacije, da pokažemo v času potrebe solidarnost in stavko moralno in gmotno podpro. Le z medsebojno pomočjo izvršujemo namen organizacije!

Usnjarsko delavstvo, ki se ne nahaja v stavki, pa naj se istotako spomni svojih soderugov v Ptuj.

V strokovnem gibanju se glede medsebojne podpore vedno uveljavlja pregovor: Danes meni, jutri tebi!

Mizarska stavka v Ljubljani.

Mizarska stavka v Ljubljani traja že četrti teden, vse je mirno in trezno, delavstvo se zaveda svojih dolžnosti, katere je prevzelo, ko je stopilo v boj za svojo pravico. Stavkokazov se gospodom mojstrom v Ljubljani ni posrečilo dobiti, zato so poskusili svoj lov izven Ljubljane. Nasledla sta jim dva mojstra z dežele, katera sedaj odjedata kruh lačnemu mestnemu delavstvu. Ko natančno zvemo za imena teh požrešnežev, jih bomo objavili z velikimi črkami v časopisu, da jih bo poznala vsa javnost.

Enako z mizarskimi mojstri nastopa tovarna »Slograd«, katera privala zadnji čas delavne moči iz Italije. — Opozarjamo tozadevno Pokrajinsko upravo za Slovenijo, oddelek za soc. politiko, da stvar preišče, če se drži omenjena tvrdka zakona o zaščiti delavcev ali ne. Ako se ga ne drži, naj se jo brezobzirno kaznuje na podlagi tozadevnega zakona. Tudi v Celju skuša omenjena tvrdka loviti delavce na limanice, nakar predvsem opozarjamo celjske soderuge, da to nemudoma preprečijo in tamošnjemu delavstvu povedo, da so mezdne razmere v Ljubljani škandalozne, ter da se delavstvo v Ljubljani vsled njih nahaja v stavki.

Ob izbruhu stavke so podjetniki zagrozili, da bodo stvar tako dolgo zavlačevali, dokler se ne razbijejo vse delavske organizacije in če bi bilo treba tudi tri mesece. — Delavstvo je to izjavo hladno sprejelo, ker je pripravljeno tudi eventuelno šest mesecev stavkati.

Isto kakor lesnim delavcem v Ljubljani se godi lesnemu delavstvu v tovarni »Vintgar« v Gorjah pri Bledu, nadalje je delavstvo izprto v Jelendolu pri tvrd. »Velika gora«. Opozarjamo vse delavstvo, da nihče ne potuje tja, dokler se spori ne rešijo v prid delavstva, kar bomo pravočasno objavili.

Razno.

Podružnica, Osrednj. dr. kem. del v Mojstrani na Gorenjskem naznanja, kemičnemu delavstvu v Sloveniji, da smo imeli dne 19. in 20. avgusta mnogoštevilni izlet na Kredarico in Triglav, kar je bil prvi delavski zlet v naravo, ki je uspel srečno v res družabnem in veselem razpoloženju. Zleta se je udeležil tudi zastopnik Osrednj. dr. soodr. Rejc, kateremu priporočamo, da pouči kemično in sorodno delavstvo v Sloveniji, da je življenje v naravi ob prostem času, zdravilo za dušo in telo. Zatorej na svidenje v letu 1923. v naših gorenjskih gorah.

Cementni delavci Mojstrana.

Op. uredn.: Kar so izvedli kemični delavci bi lahko napravili tudi druge stroke. Samo tisti, ki se je takih prireditvev udeležil ve kakšne važnosti so za kulturni napredek delavstva. Proč od gostilen v bujno naravo je klic vseh, ki res žele osvobojenja. Posebno zaspanim ljubljancem bi priporočali, da se prično gibati v naravo.

Vsak kdor se ne upa na Triglav naj gre pa vsaj na Šmarno goro — boljše bo kot je doma za pečjo.

Glavni radniški savez Jugoslavije v Beogradu sklicuje sejo plenuma za 2. in 3. septembra v Beogradu. Te seje se udeležijo tudi zastopniki naše Stokovne komisije, ki se je kakor znano na letošnjem strokovnem kongresu pridružila temu Savezu in tvori sedaj pokrajinski odbor za Slovenijo.

Med drugimi važnimi točkami dnevnega reda je tudi razprava o enotni fronti jugoslovanskega proletariata. Naši zastopniki bodo k temu vprašanju zastopali gotovo isto stališče, ki ga je zastopal naš strokovni kongres, namreč to, da se da enotno fronto ustvariti le potom enotnih organizacij, ki stoje vse na enem internacionalnem pravcu.

Gotovo bodo to stališče zavzemali tudi odborniki iz ostalih pokrajin, ker tudi časopisje iz teh krajev piše v isti smeri.

Seja je z ozirom na težavni položaj delavstva gotovo nujno važna. Sklepe in razprave iz te seje bomo podrobno priobčili.

Utrinki.

Človek, ki se krčevito oprijemlje prepričanja, ki mu je bilo vcepljeno v otroških letih; ki trdovratno zavrača vse dvome, ki se mu pozneje v življenju pojavljajo; ki noče čitati knjig o katerih misli, da bodo njegovo prepričanje postavile na laž; ki noče razpravljati o svojem prepričanju z ljudmi, ki so drugačnega mišljenja, ki smatra vse ljudi za grešne, kateri niso takega prepričanja kot on — je vtelesen proti vsemu človeštvu.

Izšla je druga številka »Rdečega Pilota« in jo priporočamo vsem razredno zavednim sodrugom.

NAŠIM ČITATELJEM!

Tiskarna zahteva od nas, da list sproti plačujemo in nam grozi, da bo sicer ustavila nadaljno tiskanje lista. Mi dobimo od tiskarne vsak teden sproti račun za list, dočim pošiljamo mi račune našim organizacijam še le koncem vsakega meseca. Pa kljub temu, da storimo kar le moremo, da olajšamo organizacijam plačevanje, vendar nekatere organizacije lista niti mesečno redno ne plačajo.

Ker obstoja nevarnost, da nam tiskarna list v resnici ustavi, smo prisiljeni objaviti ime one organizacije, ki ne bo takoj ko sprejme račun tega poravnala. Če tudi to ne bo pomagalo in, če od organizacije ne dobimo najkasneje do 10. vsakega meseca denar za prejšnji mesec, bomo list brezpogojno ustavili. V takem slučaju naj člani dotične organizacije napravijo red.

Zgodi se tudi, da se pri razpošiljanju lista v tiskarni zgodi kakšna pomota, kar je pri tako veliki nakladi razumljivo.

Če katera podružnica lista redno ne dobi naj to sporoči takoj upravništvu, da se bo napaka popravila.

Uprava »Delavca«.

Iz organizacij.

KEMIČNA STROKA.

Tajništvo Osrednj. dr. kem. del. za Slovenijo, je izvedlo po nalogu v tehnični tovarni Moste zaposlenega delavstva, dne 18. t. m. mezdno razpravo, med podjetjem in zaupnikom organizacije s sledečim uspehom. Dosedanje mezde se povišajo z 18. avgustom za 28%, v listi meri tudi akordne plače. Enako so se tudi povišale plače nameščencem za 28% pričnši s 15. avgustom t. l.

Dalje se je izvedlo tudi mezdno razpravo oz. pogajanje dne 19. t. m. v Mojstrani, med podjetjem cementne tovarne in zaposlenim delavstvom, z rezultatom od 35—40% povišanje na sedanje plače.

Sodrug! in sodružice razumevajte, da ste enotni, v enotni organizaciji!

IZ KOVINARSKÉ ORGANIZACIJE.

Podružnica kovinarjev v Guštanju sporoča, da je bila pošiljatev z dne 9. junija t. l. v znesku 339.50 Din brez navedbe sklada, namenjena za stavkovni sklad. Skupna vsota prispevkov za stavkovni sklad podružnice Guštanj znaša torej 2022.75 Din, povprečni znesek na vsakega člana pa 14.65 Din.

Ker podružnica v Žirovnici vključuje pozivu že 2 meseca ni odračunala prispevkov, se ji s prihodnjo številko list »Delavca« ustavi.

Centralni blaginik.

KOVINARJI POZOR!

Primorani smo, da opozorimo vse naše podružnice na sklep našega kongresa in na naš pravilnik, da je dolžan plačati vsak kovinar svoj prispevek v izmeri zaslužka ene ure na teden.

Skoraj vse naše podružnice se nahajajo v boju za zboljšanje ekonomskega položaja svojih članov. Na več krajih smo naleteli na skrajni odpor podjetnikov, tako, da bodo širše akcije skoraj neizogibne, kar je sklepati tudi iz drugih bratskih organizacij, kakor rudarjev, mizarjev, živilskih delavcev, brivcev itd., ki so bili radi skrajnega odpora podjetniških organizacij prisiljeni poseči za skrajno orožje — stavko.

Zavedajmo se, da brez sredstev ni boja in brez boja ni zmage!

Radi tega opozarjamo vse podružnične odbore, da izvedejo po podružnični sklep kongresa, ki gre za tem: Prispevek kovinarja znaša zaslužek ene ure na teden.

Centralno tajništvo ODK.

Tezno pri Mariboru. Dne 30. t. m. se bo vršila mezdna razprava za vse tri obrate na Tezno to so, Kovina, Splošna stavbena družba in Tvorica kola. Ta skupna razprava se ne bo vršila direktno z zastopniki podjetij, temveč z zastopniki Zveze industrijev, podružnice v Mariboru. Radi tega opozarjamo vse delavstvo teh podjetij, da strne vse svoje sile, da v tem skupnem boju zmaga.

Kamnik. V nedeljo, dne 20. t. m. se je vršil shod podružnice kovinarjev. Shod je bil izredno dobro obiskan iz česar je sklepali, da se delavstvo v tovarni »Titan« začelo zavedati, da je v organizaciji moč. Kot referent na tem shodu je bil centralni tajnik s. Golmajer, ki je med drugim poudarjal, da je to delavstvo radi svoje nezavednosti pri zadnjih mezdnih gibanjih moralo biti popustljivo in da nikoli ni dobilo, kar je zahtevalo. To popustljivost pa je pripisati temu, ker ta podružnica ni bila do sedaj zmožna izvesti kako širšo akcijo napram svojemu podjetniku. Nedeljski shod je pa pokazal, da se je delavstvo zbudilo. Sklenilo se je, da se zahteva od 30. t. m. naprej 40%-no yvišanje temeljnih in akordnih mezd, ter da se od te zahteve niti za procent ne popusti. Zadnja zvišanja mezd, katero se je zahtevalo v časih, ko so cone najbolj narasle niso bila od podjetnika nikoli v celoti ugodana, tako,

da je delavstvo za več nego 70% za naraslo draginjo. Delavstvo je uvidelo, da podjetnik na račun delavskih mezd širi in veča tovarno in s tem večja produkcijo svojih izdelkov, kadar pa delavstvo predloži svoje upravičene zahteve, pa ni nikoli denarja.

Opozarjamo še ostalo delavstvo te tovarne, da se pridruži večini, ker le v slogi je moč. Vse druge kovinarje pa opozarjamo, da ne iščejo dela v tej tovarni dokler ne javimo, da je mezdno oporisanje rešeno.

ZIVILSKA STROKA.

Stavka pekovskih pomočnikov v Celju.

Po petmesečnem zavlačevanju mezdnih pogajanj, se je vršilo dne 16. t. m. mezdno pogajanje, pri katerem se je vršil neizprosni boj med delavcem in kapitalistom. Pogajanje je trajalo skoraj nepretrgoma od 8. zjutraj do 11. zvečer. Vsled prevelike ozkosrčnosti mostrov se je pogajanje razbilo. Mojstri so bili voljni povišati plače za 40%, na drugi strani pa zvišati ceno hranil in stanovanju za celih 120% tako, da bi ta povšek dejansko ne mogel znašati dnevno na pomočnika več kakor 10 K.

Uvidevši svoj težek položaj, je delavstvo dne 16. t. m. ponoči odgovorilo s splošno stavko. Prvi dan je bila splošna stavka v vseh pek. obratih. Dne 17. pa je delavstvo sklenilo, ker ni javnosti kriva, nesramnemu izkoriščanju pek. pomočnikov in konzumenta, da bo preskrbelo prebivalstvo Celja z zadostno količino kruha. Sklenjeno — izvršeno! Še istega dne popoldne, se je delavstvo razdelilo in šlo na delo. Vsi stavkajoči delajo razdeljeno v tri ture v 24 urah in sicer v pekarni soodr. Korena.

Dolžnost javnosti in delavstva je, da podpira začasno delavsko pekarno do končne zmage.

V drugi števil. lista se bomo nekoliko obširneje pečali s to stvarjo.

Mezdno gibanje delavstva tovarne za špiřit in drože v Račjem pri Mariboru, se je z pogajanjem dne 20. julija t. l. končalo. Plače so se povišale povprečno za 26% tako, da dobe profesionalisti dnevno Din 30, kurjači in posebni delavci Din 24, navadni delavci oziroma dninarji Din 22 in ženske 17 Din 17 para. Doseglo se je tudi priznanje zaupnikov, 8 urni delavni čas, čezurno delo z 50%, ob nedeljah pa za 100% več kakor navadne mezde. 1. majnik se priznava kot delavski praznik, 14-dnevna obojestranska odpoved ter določilo, da tvrdka plača v slučaju bolezni delavcu za prvih 8 dni razliko med bolniško podporo in tozadevno mezdo.

Ta tovarna zaposluje zelo malo število delavstva, pokazalo pa je, da je vztrajno v svojem boju, zvesto organizaciji in načelom razrednega boja. Vse pohvale vrednim sodrugom: Naprej, v slogi je moč!

Špediterski delavci v Mariboru, se nahajajo že več mesecev v mezdnem gibanju. Osrednje društvo delavcev je vposlalo spomenico, na katero do danes podjetniki še niso, in kakor izgleda sploh ne bodo odgovarjali. Poroča se nam, da je boj hud, ker se nočejo z delavstvom odnosno s organizacijo pogajati. Sami so pa posameznemu delavcu ponujali od dosedanjih 500 na 640 K tedensko za voznike, za hlapce pa od 560 do 700 kron tedensko. Ponujano plačo bi plačali šele tedaj, če bi se delavstvo izjavilo, da je pripravljeno delati 10 ur dnevno. N. pr. H. Kremer pri tvrdki Schenker zahteva, da delavstvo dela od 7. zjutraj do 6. zvečer, noče pa priznati čezurnih ur niti lih ni voljen plačati. Kapitalistični teror špediterskih podjetnikov v Mariboru smrdi do neba in se ga bo mogoče obraniti le tedaj, če bo delavstvo razumevalo svoj položaj ter spoznalo, da delodajalec samo izkorišča v svojo korist. Ne samo priporočljivo, marveč dolžnost tega delavstva je, da vstraja v tem boju do zmage. Osrednje društvo dela z polno paro v tem mezdnem gibanju in bo zaprosilo vlado, da razpiše pogajanja, ter s tem omogoči pogajanje, katerega se podjetniki branijo.

Milnsko delavstvo v Sloveniji je največji revež v naši državi. Delavstvo pa je samo krivo, ker nima strpnosti, da počaka polnega razvoja svojega gibanja, gre in se poda kapitalistu v kremplje, ne da bi premišljevalo o posledicah, ki po takem dejanju pridejo. Osrednje društvo je do danes storilo nešteto korakov, vlog in urgenc, nakar se delavstvo zlasti v Mariboru ni oziralo, ter je šlo preko tega na lastno pest s svojim podjetnikom v dogovore. Zadnji je razumel delavski situacijski položaj in je to v svojo korist izrabil na ta način, da je ponudil delavstvu kost, za katero je pa večina v svojo škodo zagrabila. Ne bomo veliko razmotrivali dejanske vzroke storjenih napak, povedati pa hočemo, da vse storjeno, je storjeno samo po volji delavstva in pogreška, kakor uspehi, niso odvisni od same ene osebe, pač pa od celokupne skupine prizadetih. To si naj zapomnijo milnski delavci v Mariboru in bodo takoj imeli ključ svoje bede v rokah, s

katerim odpirajo vrata kapitalizmu v svojo škodo. Dokler se ne bodo delavski pojmi v razredni borbi razbistrili, zlasti pa pri mlinskem delavstvu, naj nihče od prizadetih ne išče dejanskega uspeha. Da je stvar zagrešena je sedaj prepozno govoriti, ker se ni hotelo nasvetov poslušati. V Kranju in v Celju so se začele zbirati moči, v Mariboru pa s svojim dejanjem podirajo skupne sile za kolektivno pogodbo.

Pekovski pomočniki v Mariboru, Ptuj in Ljubljani stoje zopet v meznem gibanju. Zahteve so upravičene, toda paziti se bo moralo, da se ne stori kakšna pogreška v škodo prizadetih.

Internacionalna konferenca pekovskih pomočnikov se vrši dne 14. in 15. oktobra v Köln am Rhein (Nemčija), h kateri so pozvana vsa zastopstva pekovskih pomočnikov. V glavnem se gre za odpravo nočnega dela v vseh državah in internacionalno organiziranje te stroke proti internacionalni organizaciji pekovskih mojstrov.

Mezdno gibanje v tovarni Jugo - Lloyd v Mariboru je končalo s 20% poviška na sedanje plače. Krojači konfekcijske tovarne v Stožicah pri Ljubljani kakšne so Vaše plače in kje je Vaša zavest?

Objave in zahvale.

Ljubljanski kovinarji pozor! V nedeljo 27. t. m. se bode v gostilni »Novi svet« vršil zaupniški sestanek. Začetek sestanka točno ob 9. dopoldne.

IZJAVA.

Podpisani izjavljam, da obžalujem žalitve, ki sem jih dne, 12. avgusta t. l. v razburjenosti izrekel tajniku sohr. Meznariču v pisarni naše organizacije, ker ne odgovarjajo resnici. V znak zahvale, da je odstopil od nadaljnjih korakov privedem enega novega člana v našo organizacijo. Ljubljana, dne 22. avgusta 1922.

Befec Anton, pek. pomočnik.

Podpisani se najtopleje zahvaljujem vsem vrhniškim sohrugom usnjarem za sprejetih 202 kron.

Anton Terglav, Vrhnik.

Podružnica lesnih delavcev v Celju, se najiskreneje zahvaljuje vsem sohrugom in sohružicam tovarne »Zlatarka« v Celju za nam nabrano vsoto K 460 ob času naše stavke. Odbor.

Podpisani se tem potom najiskreneje zahvaljujem vsem Jeseniškim sohrugom in sohružicam za darovano svoto v znesku Din 895 v slučaju nesreče in škode, katero utrpim vsled požara na Bohinjski Bistrici.

Jezerc Matevž.

Podpisani Jožef Seiberl, se zahvaljuje vsem sohr. in prijateljem za denarno podporo v znesku 500 kron, kakor tudi gosp. Filipu Lokošku, ki mi je daroval 100 K ob času moje bolezni. Jožef Seiberl, Store.

Podružnica del. izobraževalne zveze »Svoboda« na Vrhniki, priredi v nedeljo, 27. avgusta t. l. v Logarjevi dolini na Vrhniki veliko zabavo z godbo in plesom na prostem. Ob neugodnem vremenu v nedeljo, 10. sept.

Med najbolj zanimive točke sporeda spada: Drsalnica, tekmovalna tekma v vrečah za dobitke in zapor s sodnijo in pandurji.

Nudila se bodo topla in mrzla jedila, kakor tudi antialkoholne pijače. Vstopnina za člane »Svobode« z izkaznico prosta, za člane strokovnih ali političnih organizacij z izkaznico 2 Din, za nečlane 3 Din.

Čisti dobiček je namenjen za knjižnico in telovadni odsek »Svobode« na Vrhniki.

Zaradi zelo važnega dnevnega reda, je sestanek za vsakega zaupnika obvezen.

Tedenski pregled.

Ljubljana, 22. avgusta 1922.

Pri stremljenju po konsolidiranju svojega gospodarstva upira onemogla Evropa svoje oči še vedno v Ameriko in ji očita, koliko je med svetovno vojno pridobila, dočim je Evropa pri tem izkervavala. Ameriško oficalno mnenje se je tem očitkom odločno uprlo in zatrjuje, da ni imela Amerika v svetovni vojni nič manj človeških in materialnih žrtev nego Evropa. Torej žrtve na vseh straneh! In vendar se politiki nočejo spametovati, temveč groze še vedno z orbožjem.

V Indiji so Angleži zaprli zopet enega izmed najvplivnejših uporniških voditeljev. Upor ili neprikrito dalje in povzroča Angležem poleg neprimlik v Evropi sive lase.

Po londonski konferenci smo, Vse mazanje in krpanje ni pomagalo nič, prepad med Anglijo in Francijo je vedno globlji in širji. Anglija in Nemčija si že mežikati, Francija in Nemčija se

spogledujeta vedno bolj srdito, Anglija in Francija pa si skušata z medsebojnimi intrigami pomagati iz zadrege.

Bliza se zasedanje zveze narodov v Ženevi. Kakor smo že poudarjali, je bila ta zveza narodov le priganjač in izvrševalni odbor antante, zato kot taka ni imela nobenega uspeha in ni prav nič prispevala za konsolidacijo mednarodnih odnošajev.

Pri tem zasedanju bo šlo za sprejem Madžarske v zvezo narodov. Zato zahteva mala antanta, naj se ji da pri tem kot neposredni sosed odločilna beseda. Mala antanta je zoper to, da se sprejme v zvezo Madžarsko, češ da še ni urejenih notranjih državnih razmer. Z ozirom na vladujoči imperialistični duh ni niti od tega zasedanja pričakovati posebnih uspehov. Pravičnost je podlaga ne le posameznih držav, temveč tudi tako važnih občečloveških zvez.

Italijanski zunanji minister se je vrnil iz Rima precej kislega obraza. Dosegel s svojo mislijo ni ničesar. Doma so ga pa sprejeli fašistovski neredi, ki kar nočejo vzeti konca. Zadnji čas bi bilo, da se zatre ta zalega, ki spravlja vladu v neprestane krize, delavstvo pa s svojimi pokolji in požigi v obup.

V Nemčiji je zmagala razsodnost in državljanska zavest. Pogajanja v Berlinu so se uspešno zaključila in je s tem nemara spor med državno vladu in Bavarsko poravnani. Monarhističnemu spletkarjenju je torej tudi to pot izpodletelo.

Združenje Avstrije z Nemčijo prihaja vedno bolj v akuten stadij. Avstrija je pred gospodarsko katastrofo. Zvezni kancler dr. Seipel je jasno izrazil v svojih diplomatskih razgovorih, da mora dobiti Avstrija nemudoma pomoči od zunaj, ali pa bo prisiljena misliti na politično in gospodarsko zblizanje s katero izmed sosednih držav. Tu je mišljena Nemčija.

Ljudstvo na Dunaju doslovno strada, ker si vzpričo neznosnih cen ne more nabaviti živeža. Prireja seveda tudi burne demonstracije. Izgredi zavzemajo vedno bolj resen značaj. To je zadnji opomin, da se mora ljudstvu pomagati.

Praga je postala sedaj središče male antante. Vodilni državniki držav male antante se zberu v Pragi, kjer bodo v glavnem razpravljali o enotnem nastopanju male antante pri zasedanju zveze narodov, o vzprejemu Poljske v malo antanto in o stališču napram Madžarski. Ni dvoma, da bo imelo to posvetovanje važen pomen za razmere v Srednji Evropi, kakor tudi velik vpliv na razvoj odnošajev evropske politike.

V Pragi sta se te dni mudila tudi avstrijski zvezni kancler in finančni minister, ki sta konferirala s čehoslovaškim ministrskim predsednikom in finančnim ministrom o obupnem gospodarskem položaju Avstrije. Baje dobi Avstrija od Čehoslovaške 500 milijonov čehoslovaških kron posojila.

V Beogradu so nastopili pasji dnevi: narodna skupščina ima počitnice, ministri so se razkropili po raznih konferencah in komisijah, poslanci so po letoviščih, le princ Gjorgje pa radira po mestu v strah in pokoro Pašiču in vladi. Vlada grozi princu z najstrašnejšimi kaznimi, to je celo z izobčenjem iz države, vendar pa je videti, da ji te grožnje narekuje strah pred njim.

Zakonodajni odsek se sestane dne 1. septembra in baje takoj začne z razpravami o uradniškem zakonu.

V imenu Strok. komisije (P. odb. GDSJ.).

Izdajatelj: France Svetek.

Odgovorni urednik:

Ivo Meznarič.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

regisrovana zadruga z omejeno zavezo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13 ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obratni se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugam proti vključbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontirajo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

!!! Delaj, zbiraj, množi in vlagaj !!!

Najboljše in najvarnejše naložite svoje prihranke v

Poštni predal št. 13.

Telef. Int. št. 178.

Poš. ček. rač. št. 10.532.

Brz. nasl. »Kodes« Ljubljana.

Hranilnem oddelku

Konsumnega društva za Slovenijo, Ljubljana.

Obrestuje hranilne vloge po **5%** } brez odbitka rentnega in invalidnega davka.
vloge proti 1/2 letni odpovedi po **6%**

Vloge se lahko vplačujejo osebno ali pa potom položnic v **centrall** v Ljubljani ali pa v **podružnicah**: Celje, Store, Rogatec, Borovnica, Litija, Kamnik, Tržič, Radovljica, Gorje, Kor. Bela, Sava, Jesenice, Mojstrana, Kr. gora, Ljubno, Pragersko, Ptuj, Maribor, Ribnica na Pohorju, Fala, St. Lovrenc na Pohorju, Guštanj, Prevalje, Leše, Mežica, Crna I., Crna II.

Hranilni kapital K 4.000.000.

== Vlagajmo prihranke le v lastno hranilnico! ==